

ISSN (Online) 2560-4708

145 година од рођења Косте Милетића 1874-2019

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штротсмајерова број 1
www.udruzenjepvlps.org

БИЛТЕН

Број 90, јун 2019. године

135 ГОДИНА РОЂЕЊА МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА

Додела велике спомен-дипломе Управи за традицију, стандард и ветеране Министарства одбране, Влакча 15. јуни 2019. године

Посета селу Влакча и обилазак родне куће првог српског пилота наредника Михаила Петровића рођеног 14. јуна 1884. организована је 15. јуна 2019. Домаћини су били Завичајно удружење „Пилот Михаило Петровић“ и МЗ Влакча.

Присуствовали су: чланови УПВЛПС; делегације РВ и ПВО и 98. ваздухопловне бригаде; председник ВСС, председник УЛПС; поштоваоци Михаила Петровића, омладина и грађани Влакче и околине. Испред Министарства одбране - Управа за традицију, стандард и ветеране присуствовао је потпуковник Ступар Миленко.

Манифестација је почела окупљањем у дворишту основне школе у Влакчи. Потом је колона са заставама на челу, кренула ка родној кући првог српског пилота. Одата је почаст нареднику Михаилу Петровићу и положени венци и цвеће испред спомен плоче на родној кући, где су одржане пригодне беседе.

Програм је настављен у школском дворишту. Поводом 135. годишњице рођења УПВЛПС је доделило Завичајном удружењу из Влакче и Управи за традицију, стандард и ветеране Министарства одбране велику спомен-диплому.

Долазак пред родну кућу првог српског пилота наредника Михаила Петровића

МЕМОРИЈАЛ “ПИЛОТ МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ”

Победници првог Меморијала “Пилот Михаило Петровић”
пилоти Ивановић Дејан и Ивановић Миодраг-

Поводом Дана пилота Србије, 29. маја, и 135. годишњице рођења Михаила Петровића 14. јуна, у Смедеревској Паланци одржано је у суботу, 15. јуна 2019. године такмичење пилота – Меморијал „Пилот Михаило Петровић“, у организацији Ваздухопловног савеза Србије, аеро-клуба „Јасеница“ из Смедеревске Паланке и Ваздухопловне фондације „Пилот Михаило Петровић“. Такмичење је одржано на аеродрому Рудине, а манифестацију је отворио Зоран Илић, помоћник министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

На једној од етапа руте са извиђачким задацима и прецизним слетањем изведен је и двоминутни заокрет изнад родне куће пилота Михаила Петровића у Влакчи. Истовремено четворо деце из села Влакча имала су свој први лет са искусним пилотима.

Овим чином пилоти су одали пошту првом пилоту и првој жртви нашег ваздухопловства, нареднику Михаилу Петровићу. Планирано је да се убудуће меморијал одржава сваке године. Наредне године меморијал се одржава на аеродрому Трстеник.

Учесници такмичења пилота на Меморијалу “Пилот Михаило Петровић” 15. јуна 2019. године у Смедеревској Паланци

ВЕЖБА “СЛОВЕНСКО БРАТСТВО 2019”

Вежба „Словенско братство 2019“, коју реализују Специјална бригада Војске Србије, ваздушно-десантне јединице оружаних снага Руске Федерације и Републике Белорусије, у сарадњи са делом јединица Војске Србије из Копнене војске и РВ и ПВО, одржана је од 14. до 27. јуна 2019. године на аеродрому „Ковин“ и војним комплексима „Орешац“ и „Пескови“.

Учествовало је 750 војника. Ангажовано је 21 савремено борбено-оклопно возило, 19 пловних средстава, 11 ваздухоплова и три система беспилотних летилица. Вежба „Словенско братство“ изводи се са циљем обучавања и команди јединица за извршавање мисија у операцијама специјалних снага, као тактичка вежба са бојевим гађањем, мултинационална, здружена, вишестепена, једностранна вежба, по теми: Мултинационалне снаге у противтерористичкој операцији.

Ваздушни десант

ГАЂАЊЕ ЦИЉЕВА У ВАЗДУШНОМ ПРОСТОРУ “ШАБЛА 2019”

Припремљено је и изведено заједничко гађање циљева у ваздушном простору, припадника Бугарске армије и РВ и ПВО ВС на полигону „Шабла“. У том циљу извршен је и прелет три авиона МиГ-29 из Србије у Бугарску, из 101. ловачко-авијацијске ескадриле 204. ваздухопловне бригаде. На заједничком гађању на „Шабли“ учествовали су припадници 250. рбр за ПВД са системима “Нева” и “Куб” и први пут припадници артиљеријско-ракетних јединица за ПВД који су извршили гађање лаким преносним ракетним системом „Стрела-2М“.

Завршном гађању на вежби 13. јуна су присуствовали премијер Републике Бугарске Бојко Борисов, министар одбране Бугарске Красимир Каракачанов, помоћник министра за материјалне ресурсе Ненад Милорадовић, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милан Мојсиловић, командант РВ и ПВО генерал-мајор Душко Жарковић и начелник Управе за међународну војну сарадњу пуковник Милан Ранковић.

Дејство РС ПВО “Нева”

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- **1. јула 1913. године**, Аеропланско одељење српске војске је вршило извиђање операцијских праваца значајних за извођење Брегалничке битке.

- **1. јула 1916. године**, у Микри поред Солуна, наредбом Штаба Врховне команде, бр. 13186, формирана је Аеропланска радионица.

- **1. јула 1944. године**, на аеродрому Бенина у Либији, формирана је Друга ескадрила НОВЈ – No. 351. Yugoslav Squadron RAF, наоружана са 16 авиона типа Харикен.

- **2. јула 1913. године**, по доласку Балонског одељења у Пирот, извршено је пуњење балона и њихова пробна дизања.

- **3. јула 1961. године**, пробни пилот, капетан I класе Љубомир Зекавица је извршио први лет на прототипу домаћег млазног авиона Галеб.

- **6. јула 1913. године**, Балонско одељење је код места Црна Драма, успешно осматрало непријатељске положаје.

- **6. јула 1942. године** немачки авион ловац је уништио први партизански авион Потез XXV, на којем је летео Фрањо Клуз.

- **12. јула 1899. године**, у Мостару је рођен чувени југословенски конструктор авиона инг. Сима Милутиновић.

- **12. јула 1937. године**, погинуо је пилот-ловац Бошко Петровић као добровољац на страни шпанске републиканске армије. У борбама у ваздуху је оборио 7 фашистичких авиона.

- **17. јула 1945. године**, 554. ваздухопловни јуришни пук је слетео на сомборски аеродром. Формиран је у СССР-у, одакле је за Југославију полетео 22. јуна. Био је наоружан најбољим јуришним авионом Другог светског рата, чувеним „штурмовиком“, Иљушин Ил-2.

- **18. јула 1978. године**, полетео је прототип југословенског школско-борбеног авиона Супер Галеб Г-4.

- **23. јула 1912. године**, наредник Михаило Петровић је пред комисијом француског аероклуба положио испит за пилота и добио диплому Међународне ваздухопловне федерације (ФАИ) број 979. Тако је постао први школовани пилот авиона у Србији.

- **24. јула 1953. године**, полетео је први домаћи млазни авион са стреластим крилима ознака 452-2 (452М). Главни пројектант летелице је био Драгољуб Бешлин.

- **27. јула 1915. године**, престолонаследник Александар Први Карађорђевић је извршио смотру француске ескадриле на аеродрому Бањица.

- **27. јула 1959. године**, извршено је обједињавање Ратног ваздухопловства и јединица ПВО у јединствен вид оружаних снага - РВ и ПВО. Истовремено су Команда РВ и Управа ПАА интегрисане у јединствен орган - Команду РВ и ПВО.

- **31. јула 1956. године**, пуковник-пилот Никола Лекић је са авионом Ф-86 Сејбр пробио звучни зид изнад Батајнице.

ЖИВОТ ПОСВЕЋЕН ВАЗДУХОПЛОВСТВУ

ПОТПУКОВНИК АВИЈАЦИЈЕ ПИЛОТ ВОЈИСЛАВ СТОЈАНОВИЋ

1952 -2019

У Београду је 21. јуна 2019. године након тешке болести преминуо наш друг, колега и пријатељ Војислав Воја Стојановић.

Воја је рођен 18. маја 1952. године у Оцацима, где је завршио основну школу.

Војну Ваздухопловну Гимназију „Маршал Тито“ у Мостару, завршио је у 7. класи 1971. године.

Ваздухопловну војну академију у 24. класи, завршио је 31. августа 1974. године као пилот на звучно-млазним авионима.

Прво место службовања је аеродром у Титограду, где је 1974. и 1975. године, завршио борбену обуку. Од 1975. до краја 1981. године летео је на авионима Н-60 и Ј-21 у 98. абр на аеродрому Петровац код Скопља. Налетео је око 1000 сати. Престао је да лети 1981. године.

До краја 1982. године на аеродрому Петровац (Скопље) обављао је дужност официра за навођење у 31. батаљону ВОЈИН.

Од 1983. до 1992. године вршио је дужност помоћника и заменика команданта ракетног дивизиона у 250. рбр ПВО у Јакову и на аеродрому Батајница.

Од априла 1992. године до 31. октобра 2002. године обављао је дужност Начелника музеја РВ и ПВО на аеродрому Сурчин, са које је дужности пензионисан на лични захтев, у чину потпуковника авијације. Више пута је одликован и награђиван.

У браку са Радмилом има сина Срђана и кћер Бојану. Живео је у Новом Београду.

По одласку у пензију, Воја се укључио у рад Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије (УПВЛПС), где је дуго година обављао дужност потпредседника Удружења и заступао председника.

Несебично је својом енергијом, залагањем и знањем допринио раду Удружења на неговању ваздухопловних традиција.

Његови људски квалитети, част, поштење и благост у односу са људима и спремност да сваком помогне, остаће у трајном сећању свих који су га познавали - родбине, пријатеља и колега из Удружења и генерација ваздухопловаца.

Војислав је читав свој живот, сву енергију и снагу до задњег даха посветио ваздухопловству. Сада, после његовог прераног одласка у “небеску ескадрилу” осећамо колики је његов допринос, улога и ангажовање на неговању ваздухопловних традиција, чувању од заборавља значајних личности и догађаја из ваздухопловне историје и афирмацији ваздухопловства.

Били смо сарадници на тим задацима скоро три деценије, од 1992. године када је дао немерљив допринос обележавању “80 година Српске авијатике” заједно са плејадом младих и

полетних ваздухопловаца спремних да се свим снагама боре за очување националних ваздухопловних вредности и тековина. Тај његов ангажман трајно је забележен у књизи “Вредновање ваздухопловних традиција” (1994) и у многим стручним радовима. Посебно је значајан његов допринос на обнови, одржавању и подизњу нових спомен-обележја, и бригу о њима и у земљи и иностранству.

Деценија његовог ангажовања на дужности начелника Музеја ЈРВ бисер је једне каријере и пример како се чувају, негују и вреднују традиције, како се национално ваздухопловно благо чува и преноси у аманет нараштајима.

Били смо сарадници радећи на заједничком послу, али смо постали и највећи пријатељи и другови радећи без предаха задњих деценија. Када је мени

било тешко ту је био Воја, да уради све што треба и да се не осети да ме нема. Сада је тешко без другог, пријатеља, ослонаца. Није он био такав само према мени, већ према свакоме. Рецимо, велики човек, друг, пријатељ, незамениви сарадник и колега и у добру и злу. Његово име и светли лик памте наши пријатељи у Влакчи, Иригу, Новом Саду, Руми, Тителу, Радинцима, Сомбору, Пригревици, Буђановцима, Јагодини, Нишу и другим местима. Где год је био остао је запамћен по добру, људи су га волели, радо га се сећали и помињали.

Такав је био наш Воја. Благе нарави, неустрашив, непоколебљив, упоран и одлучан у свему, па и у тешкој болести која га је сломила. Вечна му слава и хвала!

Војислав Стојановића потпуковника пилота вечно почива на Новом бежанијском гробљу у Београду.

Златомир Грујић

РУСКА ВОЈСКА НАБАВЉА 76 АВИОНА Су-57

Министарство одбране Русије очекује уговор о куповини 76 ловачких авиона пете генерације "сухој Су-57", саопштио је заменик руског министра одбране Јури Борисов.

Јури Борисов је на маргинама Међународног економског форума у Санкт Петербургу рекао да ће уговор можда бити потписан на међународном војно-техничком сајму у Москви "Војска 2019. *Извор: Восток.рс 08.06.2019. године.*

САД ИЗБАЦУЈУ ТУРСКУ ИЗ ПРОГРАМА АВИОНА Ф-35

Вршилац дужности америчког секретара за одбрану Патрик Шанахан обавестио је свог турског колегу Хулусија Акара на који ће начин САД из програма искључити Турску, главног партнера и јединог добављача десетина делова за америчке авионе Ф-35.

У саопштењу од 6. јуна се налази део под називом "Мапа пута учешћа Турске у програму Ф-35", према којем Турска мора прекинути све операције везане за програм до 31. јула. То укључује обуку њених пилота, којима ће бити дозвољено да остану у САД до тог датума. Након истека рока, биће им забрањено да уђу у ваздухопловну базу "Лук" у Аризони и ваздухопловну базу "Еџлин" у Флориди, где се одржава обука, а њихове позивнице су укинуте. Тренутно се у америчким базама налази 42 турска војника.

Потврђујући раније медијске извештаје, Шанахан је саопштио да САД неће прихватити нове пилоте, "зато што суспендујемо Турску из програма Ф-35".

Турска неће бити позвана на годишњи округли сто руководилаца програма Ф-35 12. јуна и неће добити уговорене производе, одржавање и наставак развоја програма. САД ће "обуставити неограничено" испоруку материјала и опреме Турској у оквиру програма.

"Мапа пута" изbacивања Турске из пројекта Ф-35 долази одмах након што је руска државна корпорација за одбрану "Ростек" објавила у петак да ће прве батерије ПВО система С-400 стићи у Турску за два месеца, пре првобитног рока.

Извршни директор "Ростека" Сергеј Чемезов је указао да је Русија већ завршила обуку турских посада за управљање најсавременијим системима ПВО одбране. *Извор: Восток.рс 08.06.2019. године.*

ИРАН ПРЕДСТАВИО ПВО СИСТЕМ ДОМАЋЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Министарство одбране Ирана представило је систем противваздушне одбране (ПВО) домаће производње, објављено је на сајту иранске агенције Мер.

Наводи се да је ПВО систем који носи назив „15. хордад“ (хордад је трећи месец у иранском календару) предат на употребу снагама противваздушне одбране иранске војске на церемонији којој је присуствовао министар одбране Ирана бригадни генерал Амир Хатами.

Хатами је изјавио да је овај ПВО систем који су „осмислили и развили домаћи стручњаци у стању да истовремено пресретне и делује против шест мета“.

„Он такође може да постане оперативан за мање од пет минута“, казао је Хатами.

Наводи се да нови систем, који користи ракете „Сајад 3“ иранске производње, може да уочи борбене авионе и дронове који се налазе у распону од 150 километара и пресретне их на 120 километара раздаљине, а такође може да пресретне мете које користе стелт технологију на даљини од 85 километара и униште их на раздаљини од 45 километара. *Извор: Танјуг 10.06.2019. године.*

РУСИЈА ПОЧЕЛА СА ПРОИЗВОДЊОМ ПВО СИСТЕМА С-500

У Русији је почела производња најновијих ПВО система "Прометеј С-500", изјавио је генерални директор "Ростека" Сергеј Чемезов.

"Данас већ почињемо да производимо С-500. То је модернији комплекс (од С-400). Не бих желео да говорим о њему", рекао је он за ТВ канал "Русија 1".

Шеф "Ростека" је додао да Русија неће продати најновије оружје "ни за који новац". Он је додао да су системи направљени првенствено за војску. Према његовим речима, тек након распоређивања нових система биће могуће разговарати о њиховом извозу.

Карактеристике С-500

Ракетни ПВО систем "Прометеј С-500" припада новој генерацији ПВО система. То је универзални систем далекометног и далековисинског пресретања са повећаним борбеним потенцијалом, те је способан да пресреће и балистичке ракете. Перспективни систем је у стању да дејствује не само по балистичким ракетама, већ и аеродинамичким метема (авионима, хеликоптерима и другим ваздушним метема), као и крстарећим ракетама.

С-500 има радијус борбеног дејства од 600 километара и моћи ће да детектује и истовремено дејствује на десет балистичких суперсоничних циљева који лете брзином до седам километара у секунди, а такође може да дејствује по хиперсоничним ракетама испалених са авиона. Према карактеристикама, С-500 знатно премашује С-400 који је тренутно у употреби, као и његовог америчког ривала "Patriot Advanced Capability-3".

У априлу је шеф Министарства индустрије и трговине Денис Мантуров рекао да је развој С-500 у завршној фази, након чега ће почети масовна производња. Касније, у јуну, потпредседник владе Јуриј Борисов известио је да ће се ПВО систем појавити у војсци наредних година. *Извор: Восток.рс 30.06.2019. године.*

ISSN (Online) 2560-4708

Ваздухопловни билтен излази месечно у електронској форми. Намењен је члановима УПВЛПС, ваздухопловним ветеранима и љубитељима ваздухопловства. Уређење и припрема: Златомир Грујић и Милан Ракић.
Е-пошта: zlgrujic@gmail.com www.udruzenjepvlps.org